

Дан дипломатије установљен је одлуком Владе из 2015. године, а 29. мај одређен је за датум обележавања у спомен на оснивање Књажевске канцеларије иностраних дела 1839. године. Успостављање ове канцеларије узима се за почетак професионалне дипломатије у нашој земљи.

Тог дана донето је Устројеније Књажевске канцеларије, на основу члана 5 „Турског Устава“ из 1838. године. Указ о устројству је, уједно, био и наш први закон о уређењу и задацима Министарства.

Министарство спољних послова тим поводом данас је у знак сећања на сва имена која је изнедрила српска дипломатија угостила идола младих, човека који је својим успесима ујединио народ у снажном доживљају среће и усхићења кроз вансеријске победе, пробудио успавани дух и свету послао поруку снажне спортске нације, која се поноси својом историјом и традицијом, Новака Ђоковића.

Први потпредседник Владе и министар спољних послова Републике Србије Ивица Дачић одао је признање Новаку Ђоковићу за свеукупан допринос у дипломатији доделивши му награду за изузетан лични ангажман и допринос у промоцији интереса Републике Србије и њеног народа у свету.

{youtube}Y3Ni5B-hNB0{/youtube}

Повеља је уручена и амбасадору Републике Србије у Ирану др Драгану Тодоровићу за укупан рад и посебно за допринос у враћању деце Славици Бурмазовић, након четири године пошто их је отац отео и одвео у Турску, а потом и у Иран. Гости на данашњој свечаности били суи госпођа Бурмазовић са своје двоје деце.

Шеф српске дипломатије одржао је говор надахнут доприносом свих оних који су својим ангажовањем допринели угледу наше земље у свету, али и најхрабријим колегама који су своју посвећеност у времену ванредног стања овековечили љубављу према Републици Србији.

{youtube}bLjbZ7_-xlg{/youtube}

Говор преносимо у целости:

"Уважене даме и господо,

Ваше екселенције,

Драге моје колеге и колегинице,

Добродошли на церемонију обележавања Дана српске дипломатије. Ове године, из свима знаних разлога, она је уприличена у нешто измењеном формату и са ограниченим бројем званица, али то нипошто не умањује њен значај у одавању почастии овој племенитој и веома важној професији која нас је данас окупила.

Ове године, овај свечани дан обележавамо шесту годину за редом и након нешто више од шест година након што сам преузео ресор спољних послова. Кроз више од 180 година свог постојања

модерна српска дипломатија суочавала се са бројним тешким изазовима. Један од њих, оличен у пандемији злоћудног новог корона вируса, узрочнику заразне болести COVID-19 пред којом и данас стрепи цео свет, озбиљно је тестирао капацитете и способности наше дипломатије у неколико месеци који су иза нас. И не само наше – на озбиљном тесту биле су државе и дипломатије већине земаља света.

Како на данашњи дан можемо констатовати да се наша држава, захваљујући одлучним и правовременим одлукама Владе, заснованим на препорукама медицинске струке и пажљивој свакодневној анализи епидемиолошке ситуације, успешно ухватила у коштац са последицама пандемије, желео бих да данашњи скуп посветимо, пре свега, нашем

заједничком раду и залагању, који су допринели да грађани Србије још једном буду поносни на своју дипломатију.

Из бројних медијских извештавања, али и активности у који је добар део вас био и непосредно укључен, у претходних неколико месеци, могли сте сазнати да је Министарство, у координацији са Кабинетом председника Републике и Кабинетом председника Владе, као и са другим надлежним институцијама – првенствено Министарством унутрашњих послова, Министарством здравља и Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, било активно и даноноћно ангажовано на суочавању са последицама пандемије, у оквирима својих надлежности. На овом месту истакао бих да је главна оса наше активности била евакуација наших грађана који су се, под различитим околностима, нашли у неповољној ситуацији, те су желели да се врате у матицу где се са правом осећају најсигурније и најбезбедније. Одазивајући се на вапај за помоћ, а на бази своје законске дужности да заштити своје грађане у иностранству, Министарство је, посредством своје дипломатске мреже, планирало, координирало и реализовало евакуацију укупно око 19.000 наших суграђана који су се затекли у иностранству у време избијања пандемије. На бази сасвим јасно одређених критеријума приоритета, посредством 37 организованих хуманитарних летова према земљама Европске уније, али и дестинацијама ван Европе, ваздушним путем је извршена репатријација 5.010 наших суграђана, док је копненим путем враћено око 14.000 грађана наше земље. Желим посебно да истакнем да нисмо занемарили ни стране држављане који су желели да се врате у своју матицу, а којих је укупно 809 бесплатно превезено у своје земље. У целом овом подухвату, од великог значаја нам је била сарадња са овдашњим ДКП појединих земаља, на чему им се овом приликом захваљујем. Овај хумани и одговорни гест наше државе наишао је на захвалност мојих бројних колега и високих званичника, па са поносом могу истаћи да сам добио на десетине писама захвалности овим поводом. Као изузетно значајан допринос Министарства желим да истакнем и да је у претходном периоду обезбеђено преко 200 дозвола за прелете наших ваздухоплова како би се реализовао 41 хуманитарни лет „Ер Србије“, којима је транспортована неопходна медицинска опрема и хуманитарна помоћ.

О значају јаке и компетентне конзуларне службе, као и мреже конзуларних представништава наше земље широм света, које су поднеле највећи терет у доба пандемије, веродостојно сведочи и успешно решавање случаја враћања деце Славици Бурмазовић. Такође, подсетио бих и на активности на репатријацији наших грађана из Вухана и са крузера „Дајмонд принцес“ у Јокохами на самом почетку епидемије, тј. у фази када у Европи још увек нисмо ни наслућивали да ће се проширити на глобалном нивоу. Након, што је уследио снажан пандемијски талас који се проширио целим светом, обрушивши се свом силином и на Европу, Министарство је било суочено са потребом масовних репатријација наших грађана пре свега из европских земаља, али и из бројних других делова света.

Руководећи се спољнополитичким приоритетима Србије, Министарство је и у претходних годину дана наставило са интензивним радом на даљем унапређењу односа са земљама у региону, као и са главним спољнополитичким партнерима и традиционалним пријатељима Србије, првенствено са ЕУ, Руском Федерацијом, Народном Републиком

Кином, Сједињеним Америчким Државама и другим државама света. Током протеклих годину дана, настављена је интензивна сарадња са суседним земљама и земљама Југоисточне Европе. Политички дијалог са овим земљама је очуван и продубљен – како на маргинама међународних и регионалних скупова, тако и на билатералном плану. У околностима које су без преседана у новијој историји, већина земаља региона су положиле испит и показале завидан ниво солидарности, пријатељства и узајамног разумевања. Посебно важна је била одлука о успостављању тзв. „Зелених коридора“ у нашем региону, што је омогућило да се медицинска опрема и основне животне намирнице неометано транспортују кроз регион. Највиши ниво укупних односа који постоји између Србије и „традиционалних суседа“ – Мађарске, Румуније и Бугарске, као и Грчке и Турске, свакодневно је потврђиван и током периода борбе против COVID-19.

Настављен је свестрани развој односа са Руском Федерацијом, а у складу са стратешким партнерством две државе и снажном подршком Русије територијалном интегритету наше земље. Реализовано је више сусрета на високом и највишем нивоу. У наредном периоду очекујемо наставак активности на плану јачања билатералне сарадње. МИП С. Лавров је у марту требао да посети Србију, али је због увођења ванредног стања у Србији посета одложена, надамо се да ће се ускоро стећи услови да се она реализује. Русија је упутила значајну хуманитарну помоћ, као и екипу стручњака Министарства одбране за борбу против епидемије COVID-19.

Од претходног обележавања Дана дипломатије до данас, континуирано продубљивање стратешког партнерства са НР Кином обележио је низ активности. Као израз подршке и солидарности Кини у специфичном тренутку борбе те земље против епидемије COVID-19, посетио сам Кину фебруара 2020, што је била прва посета једног министра спољних послова Кини у јеку епидемије. Кина је тада била брана против преливања епидемије на глобалном нивоу, а само месец дана након тога, земља која је великом броју држава упућивала помоћ у медицинској опреми и материјалу и омогућила набавку неопходне опреме, посебно респиратора. Поред помоћи Владе НР Кине у медицинској опреми и материјалу Србији, упућивања тима медицинских стручњака, донације две лабораторије „Ватрено око“ за тестирање на COVID-19, значајну помоћ Србији су упутиле и кинеске провинције и компаније, као и огроман број кинеских грађана. Очекујемо интензивирање политичког дијалога две земље на највишем и високом нивоу, односно поновну посету председника НР Кине Си Ђинпинга Србији. Очекујемо и да ће ускоро у Пекингу бити одржан, због пандемије одложен, 9. Самит Кина-ЦИЕЗ, на којем је учешће потврдио председник Србије А. Вучић. Истовремено, спремни смо и за даље активности на плану сарадње у оквиру иницијативе „Појас и пут“.

Србија наставља да истиче спремност за пуну сарадњу са америчким партнерима као један од својих спољнополитичких приоритета. Позитивни атмосфера у односима са САД потврђена је и током пандемије COVID-19, кроз конкретне кораке којима су исказани међусобна солидарност и разумевање. Србија је помогла бесплатну репатријацију готово 300 америчких држављана. САД су помогле правовременом донацијом тестова и медицинске опреме, издвајањем 1,35 милиона долара за помоћ Србији као и кроз помоћ за око 6.000 породица кроз сарадњу са Црвеним крстом Србије. Овде желим да изразим велику захвалност и другим земљама које су нам упутиле билатералну хуманитарну помоћ,

међу којима бих издвојио и Мађарску, Аустрију, Француску, Норвешку, Швајцарску, Бугарску, Пољску, Катар, Азербејџан и Уједињене Арапске Емирате.

Један од спољнополитичких приоритета Србије у протеклих годину дана било је и спречавање нових признања ЈПН „Косова“ и повлачење постојећих признања. Успех ове политике огледа се у чињеници да је Того у јуну 2019. године донео одлуку да повуче раније дато признање ЈПНК, док је Гана то учинила у новембру. Централноафричка Република нам је потврдила да не постоји документ којим је ова земља наводно признала ЈПНК и пружила је подршку суверенитету и територијалном интегритету Србије. Науру је повукао признање новембра прошле године, а током моје посете овој земљи то је учинио и Сијера Леоне, марта ове године.

У претходном периоду, а посебно у контексту пандемије COVID-19, одржали смо интензитет деловања и на мултилатералном плану. Подсећам да, у циљу „Глобалног одговора на коронавирус“, Србија даје финансијску подршку Светској здравственој организацији у износу од један милион евра за јачање здравствених система на COVID-19, као и један милион евра Савезу за иновативне спремности за епидемију, као водећем актеру на пољу вакцинације.

Подсећам да ове године обележавамо 75. годишњицу завршетка Другог светског рата, као и исто толико година од оснивања Организације Уједињених нација, што ће представљати прилику за још снажнију промоцију и потврду универзалних принципа и идеја ове највеће и најрепрезентативније међународне организације у глобалним оквирима, као и значаја међународног мира и безбедности. Поводом обележавања 75. годишњице завршетка Другог светског рата учествовао сам на неформалном састанку Савета безбедности УН на високом нивоу, који је одржан 8. маја ове године.

На овом месту волео бих да истакнем и да је Влада у фебруару 2020. године усвојила закључак којим се прихвата правно необавезујућа дефиниција антисемитизма Међународне алијансе за сећање на Холокауст (IHRA). Такође, на предлог Владе, Народна скупштина је усвојила закон о Меморијалном центру „Старо сајмиште“, чиме је установљен правни оквир да се страдање Срба, Јевреја, Рома и других жртава окупације током Другог светског рата обележи на адекватан начин.

И данас желим да поручим да пуноправно чланство у Европској унији остаје стратешки циљ Србије, као и један од наших главних спољнополитичких приоритета. Своју посвећеност европским вредностима показали смо и на делу, управо када је реч о сарадњи оствареној са европским партнерима у контексту пандемије. Веома ценимо што је, након консолидовања ситуације на националном нивоу у оквиру ЕУ, убрзо после избијања пандемије, успостављен висок ниво сарадње. Подсетио бих да се једна од првих одлука ЕУ након консолидације својих редова тичала пренамене неутрошених финансијских средстава из оквира ИПА фондова ради сузбијања пандемије у Србији, у износу од 93 милиона евра бесповратне помоћи. Подршка ЕУ је пружена и у виду финансирања додатних карго летова за допремање медицинске опреме у Србију. Такође, Србији је отворен приступ средствима из Фонда солидарности ЕУ, што веома ценимо. Заједно са министрима спољних послова западног Балкана упутио сам молбу да се наш

регион изузме из Имплементационе уредбе о извозу медицинске опреме из ЕУ, а што је одобрено, а тренутно смо у фази приступања Споразуму о заједничкој набавци медицинске опреме са ЕУ. Наша сарадња са ЕУ у доба пандемије, огледала се и у чињеници да је поменути хуманитарним летовима наше националне авио-компаније превезен и значајан број грађана ЕУ. Са друге стране, Србија је искористила своје учешће као пуноправна чланица Механизма цивилне заштите ЕУ, те је више од 40 држављана Србије враћено из далеких дестинација летовима организованим од стране чланица ЕУ. Показали смо солидарност и када је реч о наменској медицинској помоћи појединим државама чланицама ЕУ и региона, од којих бих поменуо Италију и БиХ, чиме смо се поставили као партнер на кога може да се рачуна.

Уважене колеге,

У претходном периоду нисмо занемарили ни област дипломатске едукације, свесни да стално обнављање и неговање дипломатског кадра представља један од кључних предуслова изградње снажног дипломатског механизма који нам је потребан. Наставили смо да гранамо сарадњу наше Дипломатске академије са релевантним академијама других земаља, па је тако потписано пет нових меморандума о сарадњи у овој области и то са Тунисом, Малтом, Гватемалом, Бахреином и Еквадором. Наставили смо и да подмлађујемо дипломатски кадар, а наше младе дипломате наставиле су да се едукују на еминентним школама дипломатије широм света, у оквиру бројних програма размене.

Са посебним задовољством желим да истакнем да смо у претходних годину дана додатно проширили мрежу дипломатско-конзуларних представништава отварањем Амбасаде у Јеревану, која је, средином децембра, и *de facto* почела са радом. Такође, у јулу 2019. године формално је донета Одлука о отварању Културно-информативног центра у Лондону, што би требало да се деси до краја ове године.

У оквиру визне политике, настављене су активности у циљу либерализације визног режима кроз закључивање више билатералних споразума, тако да држављани Србије могу путовати без визе у 75 земаља света, односно у 98 са дипломатским и службеним пасошима. Пасош наше земље рангиран је на 26. месту према „Хенли паспорт индексу“, али стремимо још бољем резултату.

Значајан сегмент рада Министарства чини и брига о дијаспори и Србима у региону.

Задовољство ми је да, као председник Комисије за координацију процеса сталне интеграције избеглица, истакнем да се интензивно наставља рад на пуној реализацији Регионалног стамбеног програма, којим је у сарадњи са нашим пријатељима и партнерима предвиђено стамбено збрињавање преко 6.000 породица избеглица које су морале да напусте своје домове услед ратног вихора који је захватио земље бивше Југославије. Овај пројекат представља добар пример регионалне сарадње која има подршку међународне заједнице, пре свега ЕУ и САД, као и међународних организација попут УНХЦР, ОЕБС и Развојне банке Савета Европе. Верујем да ће се ова сарадња наставити и у наредном периоду, све док и последња избеглица не буде имала свој дом и кров над главом.

Даме и господо,

На самом крају, желим да одам посебно признање свим колегама из Министарства које су својим преданим, високо професионалним и несебичним ангажманом учинили своју земљу поносном, те омогућили да се као тим успешно изборимо са новонасталом ситуацијом. Ту мислим на колеге из самог Министарства, али и на све оне које су у мрежи наших ДКП били активно ангажовани на дипломатским и конзуларним активностима у јеку пандемије. Захваљујем амбасадорима наше земље који су редовним укључивањем у информативне емисије допринели благовременом пружању важних информација о ситуацији у најпогођенијим земљама и на тај начин били својеврсни дописници са терена. Међу свима вама, посебно бих издвојио неколико имена, оних који су били први на линији одбране, ризиковали своје здравље и на које се није односила одлука о останку код куће, и којима дугујемо највећу захвалност. Реч је о следећим нашим колегама: Вера Вукићевић, Раде Стефановић, Драган Петровић, Мирјана Живковић, Александар Ђурђић, Небојша Ђурица, Ненад Маричић, Ирена Радојичић, Александар Марјановић, Даница Бакић, Ненад Раковић, Дејан Крстић, Дејан Бајић, Оливера Јакшић, Александар Гавриловић, Сузана Китановић и Петар Бурмаз. Будите уверени да ће ваш ангажман бити адекватно награђен и валоризован.

Данас ћемо, у складу са већ устаљеном праксом, доделити и повеље за изванредан лични ангажман и допринос у промоцији интереса наше земље и њених грађана у свету. Ове године, имам велику част да повеље доделим нашем прослављеном тенисеру и живој легенди можда и најбољем амбасадору наше земље у свету, као и Драгану Тодоровићу, каријерном дипломати и једном од најбољих амбасадора у нашој дипломатској служби. О њиховим заслугама на пољу дипломатије сазнаћете више из самих образложења признања.

Даме и господо, уважене екселенције, драге колеге из Министарства спољних послова, срећан вам ваш дан!

Живела Србија!"

{youtube}aTtAWiK8P7g{/youtube}

{youtube}x2iB_GbJPAA{/youtube}

{youtube}HBwtuC4cWU4{/youtube}

{joomplucat:2100 limit=4|columns=4}